

Vážení zástupci Výkonného výboru České astronomické společnosti, vážení členové výboru Kosmologické sekce, vážené dámy a pánové, členové sekce.

Obsah některých vystoupení našich členů na schůzkách Kosmologické sekce v roce 2023 a 2024 byl ostře kritizován zvláště z akademického prostředí mimo ČAS, ale i jedním "významným členem ČAS". Reakcí VV bylo povolání zástupců seice na následující zasedání VV, kde byli žádáni o vysvětlení daného stavu. Šlo zejména o fakt, že většina přednášek a vystoupení na schůzkách sekce byla umisťována na veřejný informační internetový kanál LLionTV provozovaný na platformě Youtube. VV ČAS konstatoval, že takovéto zveřejňování názorů, které nejsou v souladu s obecně uznávaným paradigmatem, je škodlivé a pro širší veřejnost nevhodné.

Odborné názory tam vyslovené byly jednoznačně označeny za nesprávné, nevědecké a v širším kontextu za bludy.

VV ČAS svým usnesením ze dne 13. listopadu 2024 vyzval mj. Kosmologickou sekci, aby nadále upustila od zveřejňování takovýchto záznamů, přičemž ve svém usnesení požadoval nezveřejňování jakýchkoli záznamů včetně zvaných přednášek významných vědeckých pracovníků.

Výbor Kosmologické sekce uznal některé aspekty kritiky, zvláště fakt, že příspěvky Dr. Vavryčka pronesené na

schůzkách sekce v červnu a v září 2023 neprošly publikací ve vědeckých časopisech.

Připomeňme si však, že Dr. Vavryčuk své názory již publikoval ve vědeckých časopisech Physics Letters A a European Physical Journal Plus, a tudíž by v dnešní době uvedená námitka již nebyla na místě.

Obsah vystoupení prof. Křížka z října 2024 byl opět kritizován, zvláště z toho hlediska, že v diskusi k němu výrazně vystoupil opět Dr. Vavryčuk. Zde však šlo o referát o vědecké práci publikované v časopise Physics Letters B.

Výbor Kosmologické sekce se zdráháním přijal rozhodnutí VV ČAS o zákazu zveřejňování obsahu schůzek Kosmologické sekce, a to i v případě zvaných přednášek, vůči jejichž obsahu nikdy nebyly vzneseny žádné kritické připomínky.

Musím zde konstatovat, že hlavní rozpor mezi stanoviskem VV ČAS a výboru Kosmologické sekce spočívá v tom, že kritériem vědeckosti nemůže podle výboru sekce být jakékoli konkrétní tvrzení, byť neodpovídá současnému převládajícímu vědeckému názoru, ale pouze metoda, jakou dotyčný autor k tématu přistupoval, zda je obeznámen se současným stavem poznání v příslušném oboru, zda pracuje v potřebném rozsahu s literaturou, a zda je obecně obeznámen s požadavky na vědeckou práci. Toto se obvykle u vědeckých pracovníků ověřuje získáváním kvalifikačních stupňů v podobě vědeckých titulů. Zde je třeba připomenout, že oba autoři kritizovaných názorů jsou absolventy Matematicko-fyzikální fakulty

Univerzity Karlovy a nositeli nejvyššího vědeckého titulu doktor věd, DrSc.

Podstatou pokroku ve vědeckém poznání je možnost kvalifikované falzifikace jednotlivých tvrzení a teorií. Podle názoru výboru sekce jsou pokusy o ni legitimní, i kdyby nebyly samy o sobě úspěšné.

Podle názoru výboru sekce potvrzeného názorem většiny členů sekce postupoval VV ČAS vůči sekci necitlivě a zbytečně nepřátelsky, zvláště neustálým upozorňováním na možnost jejího zrušení.

V této části svého vystoupení bych zástupcům VV ČAS rád položil několik otázek týkajících se přístupu Výkonného výboru ČAS ke vztahu ke Kosmologické sekci.

a Proč byl ze strany VV ČAS vůči Kosmologické sekci zvolen konfrontační až nepřátelský tón? Vedení sekce bylo pod neustálým tlakem výhružky jejího zrušení, ač bylo ze strany VV proklamováno, že VV nemá problémy se sekci jako takovou, ale pouze s odbornými názory některých jejích členů. Přitom bylo od počátku jasné, že vedení sekce hodlá s Výkonným výborem spolupracovat a sporné otázky ohledně uveřejňování krajních názorů vyřešit. Tento necitlivý přístup VV ČAS měl pochopitelně odezvu u členů sekce, z nichž řada se na něj dívá velmi kriticky. Je potřeba zdůraznit, že dotyční členové sekce, kterých se týkaly výtky k obsahu jejich přednášek se nedopustili žádných prohřešků proti ČAS ani jiným osobám a

jejich jediným proviněním byly odlišné názory na některé, byť zásadní, odborné otázky.

b Byl požadavek VV ČAS na odvolání Dr. Vavryčka z funkce místopředsedy Kosmologické sekce uvedený v usnesení Výkonného výboru ČAS ze dne 5. února 2024 v souladu se Stanovami a Organizačním a jednacím řádem ČAS? Tyto dokumenty nikde nehovoří o tom, že by Výkonný výbor měl ve své kompetenci schvalovat funkcionáře jednotlivých složek ČAS.

c Proč nedodržel VV ČAS ustanovení bodu 4 čl. 33 Jednacího a organizačního řádu ČAS, který je prováděcím předpisem Stanov? Toto ustanovení říká, že stížnosti na jednání uvnitř ČAS mají být směřovány tomu orgánu, v jehož kompetenci je jednání, vůči němuž byla vznesena stížnost. Podle tohoto měl VV postoupit stížnost Kosmologické sekci a teprve v případě nespokojenosti stěžovatele (tj. onoho “významného člena ČAS”) začít stížnost řešit sám.

Tento bod mého vystoupení chápejte, vážení zástupci VV ČAS, jako stížnost na činnost Výkonného výboru ČAS.

Podmínky VV ČAS pro další fungování Kosmologická sekce z velké části splnila již odchodem Dr. Vavryčka a slibem prof. Křížka nevystupovat na akcích sekce. Další podmínku nezveřejňovat dočasně vůbec žádné videozáznamy z akcí sekce pak její výbor velmi neochotně přijal ve svém usnesení ze dne 28. listopadu 2024.

d Jaký je skutečný důvod požadavku na změnu názvu Kosmologické sekce? Jde o to, že VV ČAS se chce navenek tvářit, že sekci zrušil, i když jejím členům tvrdí, že jde o pouhou změnu názvu? Rád bych dodal, že pouhé přejmenování sekce je pouhý potěmkinovský trik. Pokud by se měla ještě více posílit orientace na současně řešené problémy kosmologie, bylo by nutné zapojit ve větší míře profesionální vědce zabývající se kosmologií. Těch ovšem u nás mnoho není. A přestože VV sekci takový program doporučuje, ve skutečnosti svými restrikcemi, která postihuje i zvané přednášky, sekci velmi škodí.

e Jaký byl skutečný důvod zamítnutí žádosti významného člena ČAS RNDr. Vladimíra Wagnera, CSc. o povolení uveřejnění videozáznamu jeho přednášky “Kosmologické novinky” přednesené na schůzi Kosmologické sekce dne 26. ledna 2025. Znamená to, že v ČAS existuje hierarchie “významných členů” různých kategorií, přičemž do první z nich patří onen nejmenovaný “významný člen” na základě jehož dopisu vyhrožuje Výkonný výbor ČAS Kosmologické sekci zrušením, ale Dr. Wagner, který v sekci i mimo ni pravidelně přednáší, nikoliv?

f A konečně nejdůležitější otázka – výhled do budoucnosti:

Od kterého data povolí VV ČAS zveřejňování videozáznamů zvaných přednášek pronesených na schůzkách Kosmologické sekce v případě, že plenární schůze přijme podmínky VV ČAS?

Vážení kolegové, dámy a pánové, členové sekce, nyní se obracím k vám. Chtěl bych za svou osobu prohlásit, že jsem viděl vždy Kosmologickou sekci jakožto součást České astronomické společnosti. Vždy jsem usiloval o kolegiální spolupráci s dalšími jejími složkami, o čemž svědčí i vystoupení řady významných členů jejích jiných složek na našich schůzkách (např. kolega Milan Halousek, Dr. Eva Marková, RNDr. Jan Sládeček).

O to více se mě současná situace dotýká. Nevraživý až nepřátelský přístup současného Výkonného výboru ČAS k naší Kosmologické sekci mě velmi zaráží. Za svou osobu uznávám, že některé výstupy z našich akcí zasluhovaly bližšího komentáře, ale vždy byly označeny jako názory jednotlivých autorů, nikdy jako názory sekce nebo dokonce České astronomické společnosti jako takové. A postoj Výkonného výboru ČAS, že řešením je zakazovat veřejné šíření některých odborných názorů do naší dnešní demokratické společnosti jistě vůbec nepatří. A dehonestovat názory jejich autorů jako nepravdy a bludy místo seriózní odborné diskuse také ne. Nejde o jednoduché otázky, ale udělat arbitrem odborného sporu jednoho z jeho účastníků je přece střetem zájmů. Navíc v situaci, kdy své protivníky nepřesvědčil o správnosti názoru vlastního.

Ještě bych rád uvedl, že za celou dobu přes 30 let trvající existence Kosmologické sekce jsme nikdy nepožádali VV ČAS ani o korunu nejen z dotace od RVS, ale ani o korunu z příspěvků, které naši členové do ČAS platí. A bohužel, VV ČAS nikdy nejevil o naši činnost velký zájem. Důsledkem toho je snadnost, s jakou přijal názor, že podstatnou část našich akcí tvoří vystoupení alternativní k současným převládajícím vědeckým názorům. Není tomu tak, jak může každý člen VV zjistit prostudováním ročních zpráv o činnosti sekce. Za dobu existence sekce je dnešní den teprve třetím, kdy její schůzi navštívil zástupce VV ČAS. Jednou to před cca 20 lety byl Karel Mokřý, předloni v červnu pak Pavel Suchan, který navštívil právě inkriminovanou přednášku Dr. Vavryčuka a konstatoval, že svými názory ostatní členy sekce Dr. Vavryčuk příliš nepřesvědčil.

Závěrem bych chtěl upozornit na fakt, že VV ČAS má ve své základní kompetenci usnadňovat a koordinovat fungování složek. Bohužel, v současné době ve vztahu ke Kosmologické sekci takto vůbec nefunguje a svými nesmyslnými restrikcemi (když navíc sekce splnila všechny požadované podmínky, zatím s výjimkou přejmenování) velmi omezuje její činnost.

Vážené dámy a pánové, členové Kosmologické sekce, její budoucnost je ve Vašich rukou. Pokud se rozhodnete pro její setrvání v České astronomické společnosti, musíte potvrdit rozhodnutí jejího výboru uvedené v usnesení výboru KS ze dne 28. listopadu 2024 a navíc projevit souhlas s možností jejího přejmenování. Tím budou podmínky VV pro možnost

zachování sekce splněny, ale nikde nemáme jistotu, že tuto možnost VV ČAS skutečně využije a sekci nezruší.

Pokud by však došlo k zrušení sekce Výkonným výborem jako složky ČAS, ještě to neovlivní vaše individuální členství v ČAS a budete vyzváni Výkonným výborem, abyste si zvolili jinou složku ČAS jako svoji kmenovou. Když tak učiníte, zůstanete nadále členy ČAS.

A jako poslední poznámku bych rád uvedl, že i v případě likvidace sekce jako takové jistě nalezneme způsob, jak se i v nových podmínkách budeme i nadále scházet a vyvíjet dale svou činnost, navíc bez omezujícího neblahého vlivu vedení ČAS.

Ing. Vladimír Novotný, předseda Kosmologické sekce

